

KAZACHSTAN

1. PODSTAWOWE INFORMACJE

powierzchnia	2.724,9 tys. km ²	
ludność:	18,59 mln osób	
podział administracyjny	14 obwodów, 3 miasta o znaczeniu republikańskim (Nur-Sułtan, Ałmaty, Szymkient)	
stolica	Nur-Sułtan	
ustrój polityczny	republika prezydencka	
waluta	kazachstański tenge (KZT)	
język urzędowy	kazachski (państwowy), rosyjski (oficjalny)	
skład etniczny	Kazachowie (68%), Rosjanie (19%), Uzbegy (3%), pozostali (10%)	
religia	islam (ok. 70%), chrześcijaństwo (ok. 26%)	
głowa państwa (prezydent):	Kasym-Żomart Tokayev	
premier	Askar Mamin	od lutego 2019
minister gospodarki narodowej	Ruslan Dalenov	od lutego 2019 r.
minister przemysłu i rozwoju infrastrukturalnego	Bejbut Atamkulov	od lutego 2019 r.
minister spraw zagranicznych	Muchtar Tleuberdi	od września 2019 r.
ambasador Kazachstanu w Polsce	Margulan Baimukhan	od 2017 r.
ambasador Polski w Armenii	Selim Chazbijewicz	od 2017 r.
najbliższe wybory parlamentarne	2021 r.	

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (oceny)
PKB (w mld USD)	221,4	184,4	137,3	166,8	179,3	180
PKB per capita (USD)	12.712	10.435	7.658	9.247	9.813	9.900
PKB (wzrost w %)	4,3	1,2	1,1	4,1	4,1	4,3
Inflacja (CPI, średnioroczna, %)	7,4	13,6	8,5	7,1	5,3	5,4
Bezrobocie (w %)	5,0	5,0	5,0	4,9	4,8	4,8
Eksport (w mld USD)	79,4	45,9	36,7	48,5	61,0	58
Import (w mld USD)	41,3	30,6	24,4	29,6	32,5	35
Zagr. inwestycje bezpośrednie (w mld USD)	23,7	15,2	21,4	20,9	24,3	18,4 ^a
Kazachstańskie BIZ za granicą (w mld USD)	3,4	7,0	4,3	2,0	1,3	2,2 ^a

Źródło: Komitet ds. Statystyki Ministerstwa Gospodarki Narodowej RK, Narodowy Bank Republiki Kazachstanu, MFW, obliczenia własne; a-9 miesięcy 2019 r.

3. INFORMACJE OGÓLNE, SYTUACJA I POLITYKA GOSPODARCZA

Kazachstan jest republiką prezydencką. Władza ustawodawcza należy do dwuizbowego parlamentu. 77 deputowanych do izby niższej (Mażylistu) jest wybieranych w wyborach powszechnych na 5-letnią kadencję. Z 47 członków izby wyższej, czyli Senatu (o 6-letniej kadencji), 40 wybierają zgromadzenia regionalne, a 7 mianuje prezydent. Władzę wykonawczą sprawuje rząd (Gabinet Ministrów) z premierem na czele, powoływany przez prezydenta.

W ostatnich latach (2017-2018) Kazachstan charakteryzuje się ponad 4% wzrostem gospodarczym (wzrost +4,3% w okresie trzech kwartałów 2019 r.). Według prognoz, tempo wzrostu gospodarczego na podobnym poziomie ma utrzymać się także w najbliższych latach.

Kazachstan należy do ugrupowań międzynarodowych: Wspólnota Niepodległych Państw, Euroazjatycka Unia Gospodarcza, Szanghajska Organizacja Współpracy.

W grudniu 2015 r. Kazachstan przystąpił do Światowej Organizacji Handlu (WTO).

Aktywnie współpracuje z organizacjami międzynarodowymi, w tym z OECD (nowe memorandum o współpracy na lata 2019-2020 podpisane zostało w listopadzie 2018 r. w Paryżu).

Występuje aktywnym animatorem procesów integracyjnych w Azji Centralnej (AC).

Inicjatywy władz Kazachstanu w sferze gospodarczej na 2020 r. ukierunkowane są m.in. na:

- **stabilizację waluty narodowej** (tenge), w tym poprzez ogłaszanie przez Narodowy Bank Kazachstanu miesięcznych i kwartalnych transferów z Narodowego Funduszu na rynku walutowym oraz przyjęcie nowej strategii polityki pieniężnej,
- **zmniejszenie udziału komercyjnego przedsiębiorstw państwowych na rynkach konkurencyjnych** - wypracowane będą działania na rzecz zwiększenia udziału sektora prywatnego na tych rynkach, zwłaszcza w dużych miastach,
- **eliminowanie zjawisk korupcyjnych**, w tym poprzez zmniejszanie szarej strefy-możliwość oceny i weryfikacji partnerów biznesowych za pośrednictwem bazy danych opracowanej we współpracy z Krajową Izbą Przedsiębiorców,
- **zwiększenie zatrudnienia pracowników krajowych** (kwota zatrudnienia pracowników z zagranicy zostanie zmniejszona o 40%, tj. z 49 tys. w 2019 r. do 29 tys. w 2020 r.).

Ponadto, opracowany zostanie w 2020 r. Jednolity Rejestr Długu Zewnętrznego Kazachstanu (w formie cyfrowej bazy danych).

Kazachstan realizuje politykę gospodarczą ukierunkowaną na rozwój gospodarczy (w perspektywie 2050 r. planuje wejść do grona 30 najbardziej rozwiniętych gospodarek świata), kreowanie korzystnych warunków biznesowych (m.in. relatywnie liberalny system podatkowy, ulgi w specjalnych strefach ekonomicznych, wsparcie MŚP) oraz zrównoważoną współpracę gospodarczą z zagranicą.

W 2018 r. **eksport Kazachstanu** wyniósł 61 mld USD, w tym 62% wywozu stanowiły kraje UE, podczas gdy do państw EAUG wyeksportowano 10% towarów. Podstawowi partnerzy Kazachstanu w eksporcie to Włochy (22%), Chiny (19%), Niemcy (11%), Francja (7,3%) i Rosja (7,2%).

W eksporcie Kazachstanu poza EAUG przeważają towary paliwowo-energetyczne (76%) oraz metalurgiczne (12%).

Z kolei w 2018 r. **import Kazachstanu** wyniósł 32,5 mld USD, w tym 41% przywozu pochodziło z krajów EAUG, a 21% z państw UE. Podstawowi partnerzy w imporcie Kazachstanu to Rosja (38%), Chiny (17%), Włochy (5%), Korea Płd. (3%), Francja (2%).

W imporcie Kazachstanu spoza EAUG przeważają maszyny i urządzenia (49%), wyroby przemysłu chemicznego (16%) oraz artykuły rolno-spożywcze (ok. 10%).

Wymiana handlowa Kazachstanu w 2019 r. charakteryzowała się m.in. wzrostem udziału krajów azjatyckich, w tym Chin, Korei Południowej, a także Turcji. Największymi odbiorcami towarów

z Kazachstanu (dane za trzy kwartały 2019 r.) były: Włochy, Chiny i Rosja, natomiast najwięcej towarów do Kazachstanu dostarczyli przedsiębiorcy z Rosji, Chin i Korei Południowej.

Według stanu na 1.04.2019 r. **bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Kazachstanie** wynosiły 151,3 mld USD, w tym najwięcej zainwestowały firmy zarejestrowane w Niderlandach (41%), USA (22%), Francji (9%), Chinach (6%), Japonii (4%) i Rosji (3%).

Z kolei kazachstańskie inwestycje bezpośrednie za granicą wynosiły według stanu na 1.04.2019 r. 18,2 mld USD, w tym najwięcej ulokowano w Niderlandach (69%), Wielkiej Brytanii (19%) i Rosji (8%).

Na koniec czerwca 2019 r. łączne inwestycje zagraniczne w Kazachstanie wynosiły 219,3 mld USD, w tym najwięcej zainwestowano w:

- sektor wydobywczy: 123,2 mld USD (388 firm z kapitałem zagranicznym, przeważają inwestorzy z Niderlandów, USA, Francji),
- sektor przetwórczy: 17,4 mld USD (1,1 tys. firm z kapitałem zagranicznym, przeważają inwestorzy z Niderlandów, Rosji i Szwajcarii),
- sektor działalności zawodowej, naukowej i technicznej: 16,4 mld USD (przeważają inwestorzy z Wielkiej Brytanii, Niderlandów).

W okresie stycznia-czerwca 2019 r. napływ inwestycji zagranicznych brutto do Kazachstanu wynosił 12,1 mld USD, w tym do sektora wydobywczego 7,3 mld USD (ponad 60%), przemysłu przetwórczego 1,4 mld USD, handlu hurtowego i detalicznego 1,4 mld USD, transportu i przechowywania 642 mln USD, budownictwa 463,2 mln USD.

W ramach Narodowej Strategii Inwestycyjnej Kazachstanu działalność w zakresie przyciągania inwestycji jest skoncentrowana na sektorach priorytetowych z:

- bieżącym potencjałem inwestycyjnym: przemysł spożywczy, głębokie przetwórstwo zasobów naturalnych, metalurgia, chemia i petrochemia, budowa maszyn,
- perspektywnym potencjałem inwestycyjnym: technologie informatyczno-komunikacyjne, turystyka, finanse.

Według stanu na 1 października 2019 r. **bezpośrednie kazachstańskie inwestycje za granicą** kształtowały się na poziomie 15,8 mld USD (BIZ w Kazachstanie wynosiły 149,2 mld USD).

W rankingu Doing Business 2020 Kazachstan uplasował się na 25 pozycji (awans o 3 pozycje). Wysokie oceny Kazachstan uzyskał w zakresie realizacji kontraktów (4 pozycja) i ochrony inwestorów mniejszościowych (7 pozycja). Relatywnie niskie oceny dotyczyły procedur w handlu zagranicznym, zapewnienia mediów (energii elektrycznej), systemu podatkowego.

4. Wymiana handlowa z Polską

Wymiana handlowa Polski i Kazachstanu w latach 2013-2018

	2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r
Eksport	597,0	+5,1%	570,5	-4,4%	401,2	-29,7%	325,6	-18,8%	476,8	+46,4%	521,1	+9,3%
Import	590,1	+50,2%	1.718,6	+191,2%	948,3	-44,8%	538,5	-43,2%	921,4	+71,1%	1.826,4	+98,2%
Obroty	1.187,1	+23,6%	2.289,1	+92,8%	1.349,5	-40,1%	864,1	-36,0%	1.398,2	+61,8%	2.347,5	+67,9%
Saldo	+6,9		-1148,1		-547,1		-212,9		-444,6		-1.305,3	

Źródło: GUS, dane w mln USD

W 2017: wzrost obrotów PL-KZ (+62% r/r) był najwyższy w grupie krajów wschodnich; 2018 (wg danych wstępnych): wzrost +89,5% w rezultacie ponad 2-krotnego wzrostu importu),

W 2017: wzrost eksportu PL (+47% r/r) wynikał głównie ze wzrostu dostaw maszyn i urządzeń +93% (udział w strukturze eksportu wyniósł prawie 45%). Dynamiczny wzrost dostaw dot. m.in. usług dla przem. lotniczego, wyrobów przem. stocznioowego, chłodziarek, turbin, nadwozi, maszyn budowlano-drogowych, urządzeń medycznych;

W 2018 wzrost polskiego eksportu wyniósł +9,3% r/r. (521,1 mln USD). Podstawowe tendencje:

- wzrost eksportu w grupie maszyn i urządzeń +11,3% (45,4% eksportu) w rezultacie wzrostu dostaw artykułów przemysłu lotniczego i stocznioowego (w tym statków do przewozów towarowych, konstrukcji pływających), maszyn górniczych (w tym obudów, przenośników), maszyn budowlano-drogowych (w tym ładowarek i spycharek), części do silników, urządzeń sterowania energią elektryczną i przewodów elektrycznych, aparatury filtrującej, maszyn sortujących substancje mineralne, sprzętu chłodniczego, urządzeń dźwigowych, przyczep i naczep, urządzeń dla przemysłu zbożowego. Jednocześnie zmniejszyły się dostawy turbin gazowych, niektórych urządzeń medycznych i środków ochronnych, a także klimatyzatorów, sprzętu AGD (piecyki, płytki kuchenne) oraz niektórych asortymentów maszyn rolniczych i urządzeń dla przetwórstwa spożywczego (w tym urządzeń drobiarskich);
- wzrost eksportu wyrobów przemysłu chemicznego +13,0% (23,2% eksportu). Wzrost dostaw obejmował m.in. leki, kosmetyki (szampony, kremy, dezodoranty, mydło w płynie, preparaty do golenia, pasty do zębów), środki do prania i czyszczenia, taśmy przenośnikowe (głównie dla górnictwa) oraz szereg artykułów z tworzyw sztucznych. Z kolei zmniejszyły się dostawy m.in. chemii budowlanej, farb i lakierów;
- spadek eksportu artykułów rolno-spożywczych -13,1% (10,2% eksportu) w rezultacie zmniejszenia dostaw przede wszystkim jabłek (w tym z uwagi na ograniczenia reeksportu do RU) i cukru, a także niektórych wyrobów mięsnych (wołowina), skrobi ziemniaczanej. Jednocześnie wzrósł w tym okresie eksport m.in. przetworów (mrożonych) ziemniaka, grzybów, syropów cukrowych, sosów i przypraw, karmy dla zwierząt, warzyw mrożonych;
- wzrost eksportu wyrobów metalurgicznych +71,3% (9,4% eksportu). Wzrost dostaw obejmował m.in. artykuły i konstrukcje stalowe dla budownictwa, profile aluminiowe, ostrza i maszynki do golenia, pojemniki/cysterny na gaz, gwoździe itp. Akcesoria, elementy rusztowań. Z kolei zmniejszyły się dostawy urządzeń do gotowania i podgrzewaczy płytowych, wyrobów walcowanych, rur i przewodów, artykułów kuchennych;
- ponadto w 2018 r. zmniejszył się polski eksport mebli, wyrobów z drewna i papierniczych oraz artykułów przemysłu lekkiego, chłodziarek/zamrażarek, urządzeń do korygowania wad lub kalectwa, tapet, natomiast wzrosły dostawy artykułów higieniczno-kosmetycznych dla kobiet i wyrobów ceramicznych;

W 2017: wzrost importu PL (+71% r/r) wynikał ze wzrostu dostaw produktów mineralnych o 86% (głównie olejów ropy naftowej);

W 2018 wzrost polskiego importu wyniósł +98,2% r/r. (1.826,4 mln USD) w rezultacie zwiększenia dostaw z Kazachstanu m.in. olejów ropy naftowej (86,6% importu), a także fosforu, nasion lnu, ryb, węgla, krzemu, miedzi. Jednocześnie zmniejszyły się dostawy gazu propan/butan, cynku;

Polskie towary z wysoką dynamiką eksportu w 2018 r.: artykuły rynkowe (leki, szampony, podpaski, ostrza maszynek do golenia, przetwory (mrożone) ziemniaka, proszki do prania, preparaty do włosów, kuchenki elektryczne), a także wyroby przemysłu stocznioowego, maszyny górnicze (obudowy, wyciągi); aparatura filtrująca; urządzenia sterowania energią elektryczną, wyroby dla budownictwa (wyroby i konstrukcje stalowe).

Polskie towary ze spadkową dynamiką eksportu w 2018: sprzęt rolniczy i spożywczy (urządzenia drobiarskie, kombajny i części maszyn żniwnych), towary rynkowe (wózki dziecięce, lodówki, płyty kuchenne, cukier), a także wyroby przemysłowe (budynki prefabrykowane, wymienniki ciepła, turbiny gazowe, chemia budowlana) oraz artykuły ochronne, papier i tektura.

W okresie stycznia-października 2019 r. polsko-kazachstańska wymiana handlowa w ujęciu dolarowym spadła -13,4% (1.735,6 mln USD), w tym polski eksport wzrósł +19,2% (492,6 mln USD), polski import spadł -21,9% (1.243,0 mln USD).

W polskim eksporcie przeważają maszyny i urządzenia (46,4% eksportu), których dostawy wzrosły +36,6%. Zwiększył się m.in. eksport części i usług lotniczych, aparatury filtrującej, obudów górniczych, turbin gazowych, kruszarek, chłodziarek/zamrażarek, wózków samobieżnych, ciągników do ciągnięcia naczep, drutów i kabli. Zmniejszyły się natomiast dostawy niektórych maszyn budowlano-drogowych (ładowarek).

Na drugim miejscu w polskim eksporcie są wyroby przemysłu chemicznego (23,9%), których dostawy wzrosły +13,5%. Zwiększył się eksport m.in. leków, proszków do prania, pasów/taśm przenośnikowych, dezodorantów, mydła, past do zębów. Zmniejszyły się natomiast dostawy chemii budowlanej i niektórych kosmetyków, w tym kremów.

Na trzecim miejscu w polskim eksporcie są artykuły rolno-spożywcze (11,1%), których dostawy wzrosły +20,5%. Zwiększył się eksport m.in. jabłek, przetworów ziemniaka (mrożonych), mięsa wołowego, gruszek. Zmniejszyły się natomiast dostawy cukru, pieczarek, sosów i przypraw, karmy dla zwierząt, syropów cukrowych, skrobi ziemniaczanej.

Na kolejnym miejscu w polskim eksporcie znalazły się wyroby z metalu (7,2%), których dostawy zmniejszyły się -17,1% (spadek objął m.in. maszynki i ostrza do golenia, kątowniki, konstrukcje stalowe). Jednocześnie zwiększyły się w danej grupie dostawy pojemników z metalu i rur.

Wśród pozostałych pozycji towarowych w polskim eksporcie zwiększyły się dostawy do Kazachstanu artykułów higienicznych, płyt pilśniowych, opakowań z papieru i tektury.

W **importie Polski z Kazachstanu** zmniejszyły się dostawy olejów ropy naftowej (stanowiły 87% polskiego importu), a także fosforu, filetów rybnych mrożonych, propanu, butanu; wzrosły natomiast dostawy węgla i nasion lnu.

5. Współpraca inwestycyjno - kapitałowa

W Kazachstanie zarejestrowano ok. 200 firm z polskim kapitałem, z których ok. 100 aktywnie działa.

O ile w latach 2015-2017 mieliśmy do czynienia ze spadkiem polskich BIZ w Kazachstanie, to w 2018 r. ta tendencja została przełamana i odnotowano wzrost BIZ. Według danych NBP, polskie BIZ w Kazachstanie na koniec 2018 r. wynosiły 128,3 mln USD.

Polscy inwestorzy w Kazachstanie działają przede wszystkim w sektorze farmaceutycznym (produkcja leków) i budowlanym (produkcja chemii budowlanej), a także w sferze energetycznej, maszyn rolniczych, sektorze infrastruktury transportowej i rolno – spożywczym.

Z kolei **brak jest znaczących inwestycji kazachstańskich w Polsce**, a wśród przykładów działalności produkcyjnej przedsiębiorców z Kazachstanu w Polsce można wymienić linie technologiczne dla przemysłu spożywczego.

6. Dostęp do rynku

Ramy prawno - traktatowe

W dniu 21 grudnia 2015 r. Kazachstan jako pierwszy kraj w Azji Centralnej (AC) podpisał Umowę o Poglębnym Partnerstwie i Współpracy z Unią Europejską (EPCA). Umowa dotyczy wyznaczonych 29 obszarów współpracy - począwszy od kwestii politycznych, przez bezpieczeństwo międzynarodowe i regionalne do zagadnień handlowych i gospodarczych, w tym zagadnień dot. inwestycji i rozwoju infrastruktury.

Do najważniejszych umów regulujących polsko-kazachstańską współpracę gospodarczą należą:

- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu o współpracy gospodarczej, podpisana w Astanie w dniu 6 lipca 2005 r. (M.P. z 2006 r., Nr 13, poz. 171, data wejścia w życie: 21 stycznia 2006 r.);
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji, podpisana w Ałmaty w dniu 21 września 1994 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 121, poz. 584, data wejścia w życie: 25 maja 1995 r.);
- Konwencja między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, podpisana w Ałmaty w dniu 21 września 1994 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 121, poz. 586, data wejścia w życie: 13 maja 1995 r.)

Warunki dostępu do rynku

Taryfa celna

Od 1 lipca 2010 r. Republikę Kazachstanu, jako członka EAUG, obowiązuje Wspólna Taryfa Celna (WTC). Opiera się ona, podobnie jak taryfa Unii Europejskiej, na Zharmonizowanym Systemie Określania i Kodowania Towarów w handlu zagranicznym (HS). Taryfa zawiera jedną kolumnę ze stawkami bazowymi (na poziomie 10-cyfrowym HS), stosowanymi w imporcie towarów z krajów trzecich, którym została przyznana Klauzula Najwyższego Uprzywilejowania (KNU). Do krajów tych należy również Polska.

Przed utworzeniem Unii Celnej, średni poziom taryfy celnej w RK wynosił 6,2%. WTC w odniesieniu do Kazachstanu spowodowała wzrost poziomu ceł zewnętrznych. Średnia stawka wzrosła o 4,4%. Natomiast w związku ze wstąpieniem do WTO w grudniu 2015 r. Kazachstan obniżył ją do średniego poziomu 6,5%. Dla towarów rolno-spożywczych średni poziom ceł wynosi obecnie 10,2%, a dla towarów przemysłowych od 5,6% do 8,7%. Kazachstan zakończy realizację swoich zobowiązań w zakresie harmonizacji stawek celnych w ciągu 5 lat od daty przystąpienia do WTO.

Informacje, dotyczące stosowanych na terytorium EAUG jednolitych ceł na produkty, a także ceł na produkty wwożone spoza państwa EAUG można uzyskać na stronach Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej: www.eurasiancommission.org oraz Komitetu Dochodów Państwowych Ministerstwa Finansów RK: <http://kgd.gov.kz/tnved/>. Informacje o taryfie celnej (na konkretny produkt) należy wyszukiwać wg pozycji i kodów towarowych (kod CN).

Ograniczenia taryfowe

W Kazachstanie, na podstawie decyzji Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej, od 1 stycznia 2014 r. obowiązują kontyngenty taryfowe na przywóz niektórych towarów, importowanych do wszystkich krajów EAUG. Kontyngenty taryfowe oznaczają, iż pewną ilość towarów wwozi się przy zastosowaniu obniżonych stawek celnych, a import towarów przekraczających ustaloną wielkość podlega wyższej stawce celnej. Wwóz towarów na zasadzie obniżonych stawek celnych realizowany jest na podstawie licencji. Kwot nie stosuje się w stosunku do dostaw towarów z krajów WNP.

Kazachstan stosuje cła eksportowe m.in. na niektóre metale (aluminium), stal i złom (w tym miedzi), ropę naftową i produkty ropopochodne (od 1 marca 2016 r. obowiązują zmienne stawki eksportowe nałożone na ropę i produkty naftowe w zależności od ceny światowej), skóry, wełnę.

Na posiedzeniu Kolegium Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej (EKG) w dniu 28 sierpnia 2018 r. zostały rozpatrzone kwestie dot. handlu i współpracy celnej. Kolegium EKG wprowadziło kontyngenty taryfowe na 2019 rok na poszczególne rodzaje produktów rolnych, wwożonych z krajów trzecich, zatwierdziło formularz deklaracji towarowej dla ładunków ekspresowych i tryb jej wypełniania, podjęło szereg innych decyzji związanych z pogłębieniem euroazjatyckiej integracji. Kontyngenty taryfowe są wprowadzane zgodnie z Umową o Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (EAUG) i są niezbędne do uzupełnienia istniejących w krajach EUG braków mięsa i serwatki.

Kontyngenty taryfowe obowiązują w Kazachstanie na import mięsa wołowego (2020 r.: 21 tys. ton), drobiu i mięsa drobiowego (2020 r.: łącznie 140 tys. ton).

Ograniczenia pozataryfowe

Depozyty importowe. Od importerów wymaga się wpłacenia zaliczki na poczet cła przed wwozem towaru na terytorium Kazachstanu.

Licencje. W Kazachstanie licencjonowaniem objętych jest 87 obszarów działalności gospodarczej wymagających otrzymania pozwolenia. Szczególne problemy zgłaszają firmy zagraniczne, starające się o certyfikaty I kategorii na roboty budowlane i inżynieryjne. Wymaga się od nich poświadczenia posiadania doświadczenia w realizacji projektów budowlanych na terenie Kazachstanu, co powoduje, że firma, która dotychczas nie prowadziła w tym kraju żadnej działalności, musi wchodzić w joint-venture z firmą kazachstańską bądź dokonać akwizycji takiego podmiotu, aby pozyskać zamówienie.

Certyfikaty i świadectwa. Kazachstan jako członek Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej wprowadza stosowne procedury przywozowe. Każdy importer (także producent krajowy) określonych rodzajów towarów ma obowiązek uzyskać świadectwo rejestracji produktu do sprzedaży na terenie Kazachstanu.

Przy eksporcie na rynek Kazachstanu w przypadku większości towarów wymagany jest Certyfikat jakości GOST-K, który potwierdza, że importowane towary spełniają kazachstańskie normy. Lista produktów, podlegających obowiązkowemu potwierdzeniu zgodności w ramach EAUG znajduje się na stronie internetowej Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej:

<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/teknreg/deptekreg/coordination/Documents/EPP.pdf>

W Kazachstanie certyfikacją zajmuje się Komitet Regulacji Technicznej i Metrologii w Ministerstwie Przemysłu i Rozwoju Infrastruktury (www.memst.kz).

Jednolite obowiązkowe wymagania w stosunku do produkcji i procesu produkcji opisane są w regulacjach technicznych UC (RT UC), mających bezpośrednie zastosowanie na terytorium krajów członkowskich Unii. Docelowo na całym obszarze unii celnej obowiązkową oceną zgodności zostanie objętych 230 rodzajów produktów. Będą też stosowane jednolite i obowiązkowe formy dokumentów oceny zgodności (deklaracje zgodności i certyfikaty zgodności z przepisami technicznymi unii celnej). Szereg istotnych informacji i aktów prawnych znajduje się na stronie Departamentu Technicznego Regulowania Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej:

<http://eec.eaeunion.org/ru/act/teknreg/deptekreg/Pages/default.aspx>.

Kwestiami fitosanitarnymi i weterynaryjnymi, w tym uzgadnianiem świadectw zajmują się odpowiednie struktury Ministerstwa Rolnictwa Republiki Kazachstanu (www.mgov.kz).

Wykazy

Decyzją Komisji Unii Celnej zostały stworzone następujące wykazy produktów: wykaz produktów, podlegających obowiązkowemu uzyskaniu certyfikatu zgodności w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Decyzja Komisji Unii Celnej z 7 kwietnia 2011 r. nr 620 z późn. zm.), wykaz towarów podlegających kontroli sanitarno-epidemiologicznej na terytorium Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Decyzja Komisji Unii Celnej z 28 maja 2010 r. Nr 299), wykaz jednolitych wymagań dla towarów,

podlegających kontroli sanitarno-epidemiologicznej na terytorium Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Decyzja Komisji Unii Celnej z 28 maja 2010 r.), wykaz jednostek certyfikujących i laboratoriów badawczych (ośrodków) w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (na terytorium Kazachstanu) (Decyzja Unii Celnej z 18 czerwca 2010r Nr 319).

Środki ochrony rynku oraz zakazy importu/eksportu

Kazachstan, jako członek EAUG, stosuje wspólny system środków ochrony handlu, czyli środków antydumpingowych, antysubsydyjnych i ochronnych przed nadmiernym importem. Środków ochrony handlu nie stosuje się do towarów pochodzących z państw członkowskich WNP, będących stronami Traktatu o strefie wolnego handlu w ramach WNP z 18 października 2011 r., na warunkach określonych w artykule 8 tego porozumienia.

Wśród **problemów i barier na rynku Kazachstanu**, w tym zgłaszanych przez przedsiębiorców, występują m.in.:

- Procedury zamówień publicznych (wymogi local content).
- Niejednorodne procedury przetargowe.
- Skomplikowane procedury budowlane.
- Liczne kontrole celne i podatkowe.
- Procedury zwrotu VAT.

7. Działania na rzecz rozwoju współpracy

Dialog gospodarczy

Polska i Kazachstan utrzymują stabilne kontakty gospodarcze, które ukierunkowane są m.in. na polepszenie warunków dostępu do rynku (rozwiązywanie problemów przedsiębiorców), w tym w ramach Polsko-Kazachstańskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Gospodarczej.

W latach 2018-2019 kontynuowana była aktywna agenda gospodarcza. W czerwcu 2018 r. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii T.Kościński w Astanie współprzewodniczył VIII posiedzeniu polsko-kazachstańskiej komisji gospodarczej, uczestniczył w Światowym Kongresie Górniczym oraz Forum Gospodarczym Polska-Kazachstan (uczestniczyło 25 polskich firm reprezentujących przem. węglowy, maszyny górnicze, urządzenia wiertnicze, farmację, kosmetyki, przem. rolno-spożywczy, wyroby z tworzyw sztucznych, pompy i filtry, materiały budowlane, IT, transport i logistykę, doradztwo).

W w/w okresie zorganizowano kilkanaście misji polskich firm, w tym na przedsięwzięcia targowo-wystawiennicze w Kazachstanie (polskie stoiska narodowe m.in. na targach KazBuid, WorldFood/AgroWorld, Sulu Expo).

W dniach 4-5 marca 2019 r. przebywała w Polsce kazachstańska delegacja biznesowa pod przewodnictwem Wiceprezesa Spółki Narodowej Kazakh Invest (w składzie delegacji uczestniczyło kilka kazachstańskich firm poszukujących partnerów do realizacji projektów inwestycyjnych w Kazachstanie. Sektory wspólnych projektów inwestycyjnych obejmowały uprawę i przetwarzanie lnu na ropę naftową, hodowlę i przetwórstwo mięsa wołowego, hodowlę bydła mlecznego, produkcję stali transformatorowej oraz oleju transformatorowego, produkcję kabli światłowodowych, produkcję stopów aluminium, produkcję skrobi ziemniaczanej, szklarnie, przetwórstwo owoców. W dniu 4 marca 2019 r. MPiT we współpracy z Polską Agencją Inwestycji i Handlu oraz Polska-Kazachstańską Izbą Handlowo-Przemysłową zorganizowało seminarium biznesowe z udziałem Podsekretarza Stanu w MPiT T.Kościńskiego, Ambasadora Kazachstanu w Polsce M.Baimukhana, przedstawicieli Kazakh Invest, PAIH, przedsiębiorców z Kazachstanu i Polski (ze strony polskiej uczestniczyło ok. 40 firm i organizacji biznesowych). Następnie odbyły się spotkania B2B.

W maju 2019 r. polska delegacja pod przewodnictwem Podsekretarza Stanu w MPiT T.Kościńskiego uczestniczyła w stolicy Kazachstanu Nur-Sultan w Astana Economic Forum (w sesji otwierającej oraz Sesji Cyber & Digital Security 2019, podczas której przewodniczący polskiej delegacji podzielił się polskimi doświadczeniami we wdrażaniu cyfrowego państwa). Podczas wizyty przeprowadzono rozmowy Wiceministrem Spraw Zagranicznych Kazachstanu, współprzewodniczącym Polsko-Kazachstańskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Gospodarczej, a także odbyło się spotkanie z przedstawicielami polskiego biznesu działającymi i planującymi współpracę z rynkiem kazachstańskim.

W dniu 12 grudnia 2019 r. Ambasada Kazachstanu w Polsce zorganizowała okrągły stół, podczas którego zaprezentowane zostały propozycja i założenia utworzenia Rady Biznesu „Kazachstan – Polska”.

Infrastruktura wspierania biznesu

Poza wspomnianą powyżej komisją gospodarczą, infrastruktura wspierania biznesu obejmuje m.in. następujące elementy:

- utworzenie w Astanie Zagranicznego Biura Handlowego Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (było to pierwsze ZBH utworzony w Krajach Wschodnich);
- realizację branżowych programów promocji Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii. Kazachstan objęty jest programami promocji branżowej: maszyny i urządzenia; budowa i wykańczanie wnętrz; meblarstwo;
- działania Polsko-Kazachstańskiej Izby Handlowo-Przemysłowej;
- realizowana jest współpraca samorządów gospodarczych oraz regionów Polski i Kazachstanu;
- Bank Gospodarstwa Krajowego i Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych oferują szereg produktów kredytowo-ubezpieczeniowych dla przedsiębiorców, w tym w ramach rządowego programu finansowego wsparcia eksportu, także na rynku Kazachstanu.

Realizowana jest współpraca Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) z Funduszem Rozwoju Przedsiębiorczości DAMU.

W dniach 10-11 grudnia 2018 odbyła się wizyta studyjna dwóch przedstawicieli DAMU w Polsce.

W ramach współpracy organizowane są przez PARP staże dla przedstawicieli DAMU (w PARP i instytucjach współpracujących - tematyka związana z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości, a w szczególności internacjonalizacji przedsiębiorstw, rozwoju rynku start-up'owego oraz finansowania rozwoju MSP za pomocą pożyczek, poręczeń i gwarancji bankowych).

8. Perspektywiczne sektory i możliwości współpracy

Do perspektywicznych obszarów współpracy handlowej i inwestycyjnej pomiędzy polskimi i kazachstańskimi firmami można zaliczyć m.in.:

- budownictwo (w tym materiały budowlane – Kazachstan ciągle się rozwija i rozbudowuje. W czerwcu 2018 r. utworzono nową jednostkę administracyjną – obwód turkiestański z centrum w mieście Turkiestan. W regionie trwają aktywne prace na rzecz rozbudowy, na co państwo przedziela znaczące środki z budżetu);
- rolnictwo (w tym zakładanie sadów owocowych, budowa silosów zbożowych, innych magazynów, w tym chłodni do przechowywania płodów rolnych, budowa szklarni);
- przetwórstwo rolno-spożywcze (w tym przetwórstwo mięsne, owocowo-warzywne, linie do napojów);
- IT&ICT (w grudniu 2017 r. uruchomiono Program Państwowy „Cyfrowy Kazachstan”, którego głównym celem jest stworzenie warunków do przejścia gospodarki na całkowicie nową płaszczyznę - cyfrową gospodarkę przyszłości).

Ponadto, potencjalne, perspektywiczne kierunki rozwoju współpracy obejmują m.in. następujące obszary:

W sferze handlu - możliwości aktywizacji m.in. w zakresie maszyn górniczych, budowlano-drogowych, rolniczych, pojazdów transportowych i pasażerskich, aparatury medycznej, przemysłu stocznioowego, materiałów budowlanych, farmacji i kosmetyków, artykułów rolnych, mebli i in.

W sferze inwestycji - możliwości rozwoju współpracy m.in. w sektorach: chemicznym, budowy maszyn górniczych oraz rolniczych, projekty energetyczne, środowiskowe, a także logistyczno-transportowe.

Realizacja projektów inwestycyjnych w Kazachstanie stwarza możliwości dostaw także na rynki krajów trzecich (m.in. państwa EAUG, Azji Centralnej, Chiny).

Polityka gospodarcza Kazachstanu ukierunkowana jest na rozwój lokalnej produkcji i zmniejszenie importu. W związku z tym przedmiotem szczególnego zainteresowania jest zakładanie wspólnych przedsiębiorstw na zasadzie joint-venture, inwestycje ze 100% kapitałem polskim lub projekty na zasadzie Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.

9. Placówki dyplomatyczne i Zagraniczne Biuro Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Kazachstanu

010000 Nur-Sułtan,
Ul. Saryarka 15, Centrum Biznesowe „Isker”
tel. +7 (7172) 94 44 00
fax +7 (7172) 94 44 01
e-mail: nur-sultan.amb.sekretariat@msz.gov.pl
strona internetowa: www.astana.msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe w Kazachstanie Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

010000 Nur-Sultan, ul. Syganak 25, CB „Ansar”, 12 piętro, biuro 1205
Julia Horodecka - Kierownik biura
mob.: +7 701 082 55 97
e-mail: julia.horodecka@paih.gov.pl
Lyubov Papurina - Business Development Manager
mob.: +7 701 082 55 98
e-mail: lyubov.papurina@paih.gov.pl
Irena Laskowska - Ekspert
mob. +7 701 082 56 00
e-mail: irena.laskowska@paih.gov.pl
<https://kazakhstan.trade.gov.pl/pl>

Ambasada Republiki Kazachstanu w Rzeczypospolitej Polskiej

02-954 Warszawa
ul. Kólowej Marysieńki 14
tel. +48 (22) 642 53 88
fax +48 (22) 642 34 27
e-mail: warsaw@mfa.kz
<http://www.mfa.gov.kz/pl/warsaw>